

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Dela Lika 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.

Nigerias starkast lysande stjärna bekämpar förtryck med musik

– Här finns arbetskraften, resurserna, teknologin. Varför befolkas då världens rikaste kontinent av världens fattigaste folk? frågar Femi Kutu, panafrikanist och musiker som predikar utveckling genom sitt afrobeat.

DET KAN TA ETT TAG INNAN MAN INSER att New Afrika Shrine är en kyrka. Baren, biljardborden och sjoken av marijuana-rök under den laduliknande lokalens vinklade plåttak förvränger lätt intrycket. Men snart märker man evangelierna som målats längs väggarna – budskap som "stoppa korruptionen", bilder av nigerianskt landsbygdsliv och skylten som hänger mitt ovanför scenen, likt ett krucifix: en världskarta med Afrika lysande blodrött i mitten.

Efter att trettonmannabandet varmt igång ett bra gung och de första svettpärlorna trängt fram på de lättklädda danserskornas ryggar kommer till slut överstepredikanten, Femi Kutu, ut på scenen.

– En dag kommer det att vara Afrikas tur, säger han.

– En dag kommer Afrika att resa sig och visa resten av världen all den skönhet och styrka som finns här.

I entusiastisk endräkt svarar dansande och sittande åskådare med något som hade kunnat vara ett "amen". Sedan fortsätter afrobeatens hypnotiskt svängiga blandning av funk, jazz och västafrikansk highlife tills den nya dagen nära nog gryr.

ÅR 2010, FEMTIO ÅR EFTER ATT NIGERIA blev självständigt, är den sprudlande musikindustrin ett av landets starkaste varumärken. Trots en dominans av hiphop och dansmusik är afrobeatmusikern Femi Kutu Nigerias starkast lysande stjärna. Han är däremot knappast den som slår ett slag för sitt hemland.

– Jag bryr mig inte det minsta om självständighetsjubileet, säger han.

– Nigeria borde skämmas vid sin ålder. Det är en femtioåring

som inte har något att visa för sig själv. Jag är mer panafrikan än nigerian.

EFTER ATT HA FÖRFÖLJTS AV FYRA decenniernas militärregimer på grund av sin politiska kamp dog den legendariske grundaren av afrobeat, Fela Kutu, i aids 1997. Äldste sonen Femi har tagit vid där hans far slutade. Han har återuppbyggt den konsertlokal/afrobeatkyrka som diktatorn Olusegun Obasanjo jämnade med marken och har därifrån fortsatt att predika om afrikansk gemenskap och rättvisa.

Även om hans far var en av Afrikas mest kända musiker och aktivister har Femi lyckats skapa sig ett namn för sig själv och är avgudad av sina följeslagare. Jag och fotografen Casper Hedberg hastar förbi en av dem, en ung vakt med svarta solglasögon, basker och sammanbiten uppsyn, innan vi kastar oss upp för trappan för att möta Femi i hans loge. Polisen har stannat och krävt mutor av oss på vägen och vi är trekvart sena. Femi är rejält tillknäppt då vi anländer, men när han får höra vår historia letar sig ett leende ut i hans trötta ansikte.

– Polisen måste kompensera för sina låga löner på något sätt, säger han.

Korruption är ett bra ämne för att få Femi Kutu att börja prata.

– Politikerna är korrupta, affärsmännen är korrupta, alla är korrupta. På grund av korruption har vi ingen bra utbildning. På grund av korruption har vi inga bra vägar. På grund av korruption har vi inte elektricitet. På grund av korruption kan vi inte investera mot aids.

Jag frågar Femi Kuti vad han tror skulle hända om Nigerias korruption i ett fingerknäpp plötsligt skulle försvinna.

– Jag tror att nigerianerna först skulle gråta för att de vilsetts under så lång tid, säger han och skrattar till, men blir sedan snabbt allvarlig igen.

– Vi måste växa upp och fråga oss: "Varför befolkas världens rikaste kontinent av världens fattigaste folk?". Och ni i Europa borde slåss med era regeringar för att få dem att sluta handla med korrupta, afrikanska regeringar. Varför tillåter ni dessa människor att öppna konton och låta sina barn studera i era länder? Varför talar ni om moral och låter samtidigt den här lilla gruppen människor hålla tillbaka utvecklingen för så många?

DET HAR ALDRIG GÅTT ATT SÄGA var politiken tar slut och musiken tar vid inom afrobeat. Naturligt, med tanke på den tid då Fela Kuti grundade genren.

– När min far var i USA träffade han Black Panthers, läste böcker av Malcolm X, hur Europa underutvecklade Afrika, stal vårt arv, han läste väldigt tunga böcker och han tyckte att dessa var mycket viktiga för hans folk, för i Nigeria fanns inte den här kunskapen, säger Femi Kuti.

– När han sedan reste tillbaks tänkte han att han förde med sig viktig information, så han sökte upp utrikesministern och berättade för honom vad han lärt sig. Men ministern blev sur och sa "försvinn". Så han startade sin egen musik, afrobeat, för att dela med sig av den här informationen om Nigeria i synnerhet och Afrika i allmänhet. Det blev en musik att bekämpa förtryck med.

Fela lät ingenting stoppa honom i hans kamp. Fängslanden, raserandet av hans lokaler, mordet på hans mamma. Han var mest känd endast som "The Black President" och försökte en gång även bli president på riktigt. Men där Fela Kuti satte den politiska kampen före allt annat fokuserar hans förstfödde istället på musiken.

– Jag tillbringar min mesta tid med att öva, säger Femi Kuti.

– Jag försöker nå en nivå av perfektion. Jag vet att det inte är möjligt, men jag tycker att meningen är att man ska försöka. Så jag försöker öva 6 till 12 timmar varje dag.

FEMI KUTIS SERIÖSA SATSNING MÄRKS. Där Fela stack ut med att förvandla sina spelningar till schamanistiska seanser, svävar Femi ut i ekvilibrist. Men han har också lyckats bygga en bro mellan afrobeat och västerländsk mainstreammusik. I trappan upp till logerna i New Afrika Shrine hänger fotografier av honom tillsammans med amerikanska stjärnor som Alicia Keys och Common, och på Grammygalan i år var han som enda nigerian någonsin nominerad för andra gången.

– Många undrade vad som skulle hända då min far dog, men jag har aldrig tvekat på att afrobeaten skulle ta sig så här långt, säger han.

– Varför befolkas världens rikaste kontinent av världens fattigaste folk? frågar Femi Kuti i sin musik.

Foto: Casper Hedlund/Kontinent

Att komma tillbaks till Lagos efter turnéerna tar däremot alltid ner honom på jorden igen.

– Man är glad över att komma hem när man har rest runt hela världen, för man har saknat sina nära och kära. Men när man är på väg att landa och ser att det inte finns några elektriska ljus, är det som "ohhh gosh, oh", och man märker att man är tillbaks på ruta ett. Landet har inte rört sig framåt.

– Kyrkan fortsätter att säga att Jesus kommer. Min gammelfarfar dog medan han väntade på honom, min farfar dog medan han väntade på honom, min far dog... men han väntade inte på honom. Inte jag heller. Men nigerianer förstår inte att Jesus inte kommer att komma. De säger att Jesus kommer att väcka upp alla döda och ta dem till himlen med honom. Så alla är lugna, trots att det inte finns någon elektricitet.

DE ÖVERVÄLDIGANDE PROBLEM Femi Kuti ser är desto mer förkrossande eftersom han också föreställer sig möjligheterna.

– Det här är en tid för att bygga upp Afrika, säger han. Det borde byggas järnvägslinjer från norr till söder och öst till väst, vägar så man kan åka till Zimbabwe, Kenya, var som helst. Vi har arbetskraften, vi har resurserna, vi har teknologin. Om våra regeringar tänker så, på ett positivt sätt för sin befolkning, skapar de jobb och vägar till bättre liv för afrikaner. När vi afrikaner träffar varandra och säger att vi älskar varann kommer det att leda till en revolution.

Den dagen lär inte ha inträffat ens när Nigeria fyller hundra. Men tills dess kommer afrobeatkyrkan i Lagos att fortsätta gunga. Och få landets politiker att skälva.

PER LILJAS